

Kansallinen julkaisumetriikkaopas

Julkaisumetriikkaverkoston tapaaminen 10.6.2021

Jani Sassali

Oulun yliopiston kirjasto / bibliometriset palvelut

Mistä on kyse

Oulun yliopiston kirjasto / LibGuides / Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi / Johdanto

Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi: Johdanto

Johdanto

Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi

Tieteenalojen erilaisuus

Yliopisto- ja koulutusalaakohtaisia tilastotietoa Suomesta

Viittausanalyysi ja viittaus tietokannat

Artikkelien arviointi

Lehtien arviointi

Kirjojen arviointi

Konferenssien arviointi

Tutkijoiden ja tutkimusryhmien arviointi

Yliopistojen ja tutkimuslaitosten arviointi

Tieteenalojen arviointi

Maiden arviointi

Arvioinnin työkaluja

Arvioinnin indikaattoreita

In English

Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva arviointi

Tutkimustoimintaa arvioidaan jatkuvasti sekä omien että ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Yksittäinen tutkija tai tutkimusryhmä saattaa arvioida tutkimustulostensa laatua suhteessa tieteenalansa tutkimukseen ja on kiinnostunut esimerkiksi yhteistyökumppaneidensa tutkimuksen tasosta. Arvioinnin kohteena voi olla yksittäinen tutkija, tutkimusryhmä, tutkimusorganisaatio tai kokonaisen maan tutkimustoiminta. Yliopistojen julkaisufoiminta on yksi kriteeri [valtion rahoitusmallissa](#).

Ennen julkaisemista tieteellinen julkaisu vertaisarvioidaan (*peer reviewed, refereed*). [Lisätietoa vertaisarvioinnista](#). Julkaisemisen jälkeen tutkimusta arvioidaan käyttäen määrälliseen tutkimukseen perustuvia bibliometrisiä menetelmiä tai laadulliseen tutkimukseen perustuvaa asiantuntija-arviointia. Bibliometriset menetelmät ovat kustannuksiltaan edullisia, koska ne toteutetaan tietokannasta saatavan aineiston pohjalta tutkimalla esimerkiksi artikkeleiden saamisen viittausten määrää. [Lisätietoa viittausanalyysistä](#). Koska eri tieteenalojen julkaisukäytännöt ovat erilaisia, tulee myös julkaisujen arvioinnissa käyttää erilaisia menetelmiä.

Oulun yliopiston kirjasto tekee viittausanalyysyjä päätöksentöön tueksi laitoksille, tiedekunnille ja tutkimusryhmille sekä neuvoo ja kouluttaa yliopiston henkilökuntaa ja opiskelijoita viittausanalyysin tekemisessä. [Lisätietoa](#).

Tieteenalojen erilaisuus

Tieteellisiä julkaisumuotoja ovat artikkelit tieteellisissä lehdissä, kirjat, kokoomateokset ja konferenssijulkaisut. Erilaiset julkaisutyypit ovat ominaisia eri tieteenaloille. Kaikille tieteenaloille yhteistä on kansainvälisten vertaisarvioitujen (*peer reviewed, refereed*) lehtiartikkelien korkea arvostus. [Lisätietoa vertaisarvioinnista](#).

Suuri osa tieteellisestä julkaisemisesta tapahtuu englannin kielellä. Monilla aloilla julkaistaan kuitenkin myös kansallisilla kielillä.

Tieteenalat voidaan ryhmittää neljäksi päälohkoksi:

1. kovat puhtaat
2. kovat soveltavat
3. pehmeät soveltavat
4. pehmeät puhtaat alat

Tieteenaloilla voi esiintyä kansallisia, yliopistokohtaisia ja tutkimusalasta johtuvia eroavuuksia.

Tieteenalojen julkaisukäytännöt ovat hyvin erilaisia. Julkaisujen pituus, julkaisemisen tiheys ja julkaisuviive vaihtelevat alasta toiseen. Yhteisjulkaiseminen on yleistä kovissa tieteissä, joissa tutkijoiden välisen riippuvuuden aste on korkea. Artikkelilla voi olla kymmeniä

– Oulun yliopistossa luotu Tieteellisiin julkaisuihin pohjautuvan arvioinnin opas <https://libguides oulu.fi/julkaisujenarviointi>

– Historia

- Luotiin kirjaston vetämän Tutkimuksen työkalupakki - yhteistyöhankkeen osana 2008-2009
- 11/2009-8/2012 Oulun yliopiston wikissä osana Tutkimuksen työkalupakkia
- 8/2012 Lähtien kirjaston Libguides-alustalla omana oppaanaan

– **Pidetty yllä sekä suomeksi että englanniksi**

– **Syksyllä verkoston tapaamisessa käynnistettiin työ oppaan muokkaamiseksi kansallisella tasolla ylläpidettäväksi**

Kehittämisyhmä

Yhteyshenkilö	Organisaatio
Sassali, Jani (PJ)	Oulun yliopisto
Mannermaa, Liisa (sihteeri)	Oulun yliopisto
Auranen, Otto	Suomen Akatemia
Byholm, Leena	LUKE
Halonen, Katja	Turun yliopisto
Helosalu, Anna-Liisa	Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Hyrkkänen, Anna-Kaisa	Aalto-yliopisto
Isaksson, Eva	Helsingin yliopisto
Kuittinen, Marja	Itä-Suomen yliopisto
Löhönen, Johanna	Tampereen yliopisto
Puuska, Hanna-Mari	CSC
Pölönen, Janne	TSV
Rosti, Tomi	Itä-Suomen yliopisto
Suojärvi, Eeva-Maria	Kaakkois-Suomen AMK
Värri, Hanna	Jyväskylän yliopisto

- Työhön ilmoittautui mukaan 13 organisaatiota
- Kokousmuistiot ja muu info sivulla <https://wiki.eduuni.fi/x/Vgh6Cw>
- Tammikuusta lähtien kehittämisyhmällä ollut 6 kokousta + lukuisia pienempien ryhmien kokouksia
- Keskiössä sisällysluettelon ja käytännön järjestelyjen suunnittelu

Oppaan tuleva sijainti ja nimi

- Alustakysymys yksi ensimmäisistä ratkaistavista asioista ja alusta asti ainoa vartenotettava vaihtoehto oli CSC:n ylläpitämä Eduuni ja siellä Bibliometriikka-osio
<https://wiki.eduuni.fi/x/uodhAw>
- Nimi pidettiin yksinkertaisena: Kansallinen julkaisumetriikkaopas

Oppaan perusominaisuuksia

- **Jatkossakin tarjolla sekä suomeksi että englanniksi**
- **Kohderyhmänä henkilöt, jotka tarvitsevat työssään tai muussa toiminnassaan tietoa julkaisujen analysoimisesta ja siihen käytettävistä välineistä**

Oppaan sisältö jakautuu kuuteen päälukuun

- Vastuullinen julkaisumetriikka
- Julkaisumetriikan perusteita
- Analysoinnin kohteita
- Indikaattoreita
- Tiedonlähteet ja työkalut
- Metriikoita muista näkökulmista

Sisällön- tuotantovaihe

- Opas on näkyvissä ja muokattavissa vain kehitystyöhön osallistuvien organisaatioiden nimetyillä jäsenillä
- Pääluvuilla vastuorganisaatiot (vähintään 2/luku), jotka vastaavat lukujensa sisällöntuotannosta
- Alalukujen sisällöt vapaasti valittavissa
- Ohjeistusta tulossa ja lisätään työn edetessä
- Slack-väline ryhmän keskusteluun
- Työn etenemistä seurataan n. kuukauden välein asetettavien välietappien avulla, joihin kutsutaan kaikki kirjoitusoikeudet tilaan omaavat

Mitä sen jälkeen kuin opas on valmis

- Opas julkistetaan, ”sitten kun se on valmis”
- Nykyistä kehittämissryhmää vastaava ryhmä jää toimintaan -> sisällön seuranta- ja ylläpitovastuu
- Uusia organisaatioita otetaan mukaan missä vaiheessa tahansa

**Komentteja tai
palautetta?**